

21.9.94 III/11/AL. art. 36 26.138/I/PD

Betreft: Toepassing van artikel 36, § 1, 3e, van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

1. Per hierboven vermelde brief hebt u de Vaste Commissie voor Taaltoezicht om advies gevraagd i.v.m. de vraag of de adviezen die door de Bestendige Deputatie van de Luikse provincieraad worden uitgebracht over de aanvragen tot bescherming van monumenten, landschappen of bouwkundige gehelen uit het Duitse taalgebied, en die worden overgemaakt aan het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, met toepassing van artikel 36, § 1, 3°, van de op 18 juni 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.), in het Frans moeten gesteld worden.
2. Artikel 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988, bepaalt dat de Gewesten, wat de ruimtelijke ordening betreft, bevoegd zijn voor " 7° de monumenten en de landschappen".
3. Wat de gemeenten van het Duitse taalgebied betreft, werd die bevoegdheid dus uitgeoefend door het Waalse Gewest.
4. Het Waalse Wetboek voor Stedebouw, Ruimtelijke Ordening en Patrimonium stelt in Boek V - Bepalingen betreffende de monumenten, de landschappen en de opgravingen (decreten van de Waalse Raad van 18 juli 1991 en 9 december 1993), wat volgt.

Artikel 345: voor de toepassing van dit Boek wordt verstaan onder
..... 3° "Commissie": de Koninklijke Commissie voor
monumenten, landschappen en opgravingen van het Waalse
gewest.

Artikel 346bis: de structuur, de samenstelling en de modaliteiten
van de werking van die Commissie worden door de Regering
bepaald.

Artikel 352 bepaalt dat de Waalse Gewestexecutieve de
klasseringsprocedure van het onroerend patrimonium inzet, hetzij
op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de Commissie,
hetzij op verzoek van het College van burgemeester en
schepenen van de gemeente waar het goed gelegen is, hetzij
op verzoek van een bepaald aantal inwoners, hetzij op verzoek
van de eigenaar.

Artikel 353 bepaalt dat de Executieve haar beslissing om tot de
klasseringsprocedure over te gaan betekent aan de Bestendige
Deputatie van de provincie waar het goed gelegen is, aan het
College van burgemeester en schepenen, aan de Commissie, aan
de betrokken ministers, aan de eigenaar.

Artikel 354 stelt dat het College van burgemeester en schepenen
overgaat tot een openbaar onderzoek, een advies geeft en het
dossier aan de Bestendige Deputatie overhandigt.

Artikel 355 stelt: "De Bestendige Deputatie geeft een gemotiveerd
advies over de klasseringsaanvraag binnen dertig dagen na
ontvangst van het door de gemeente overhandigd dossier of,
bij ontstentenis, binnen honderd vijftig dagen na ontvangst
van de in artikel 353, § 1, bedoelde bekendmaking; na het
verstrijken van die termijn wordt de procedure voortgezet".

Artikel 356 stelt: "De Bestendige Deputatie verstuurt het
volledige dossier naar de Commissie die haar gemotiveerde
voorstellen (....) naar de Executieve stuurt."

5. Artikel 139 van de Grondwet bepaalt wat volgt:

"Op voorstel van hun respectieve Regeringen kunnen de Raad van de
Duitstalige Gemeenschap en de Raad van het Waalse Gewest in
onderlinge overeenstemming en elk bij decreet beslissen dat
de Raad en de Regering van de Duitstalige Gemeenschap in het

Duitse taalgebied geheel of gedeeltelijk bevoegdheden van het Waalse Gewest uitoefenen. Die bevoegdheden worden, naargelang van het geval, uitgeoefend bij wege van decreten, besluiten of verordeningen".

6. Zo werd door artikel 1 van het decreet van 14 maart 1994 van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, betreffende de Koninklijk Commissie der Duitstalige Gemeenschap voor de Bescherming van Monumenten en Landschappen (B.S. van 2 juni 1994), een Koninklijke Commissie van de Duitstalige Gemeenschap voor de Bescherming van Landschappen en Monumenten opgericht, die is samengesteld uit 9 door de Regering van de Duitstalige Gemeenschap benoemde leden.

Artikel 11 van dat decreet bepaalt dat artikel 346bis van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, dat werd ingevoegd bij decreet van 9 december 1993 van het Waalse Gewest, wat de Duitstalige Gemeenschap betreft, wordt opgeheven, voor zover het de monumenten en landschappen, de opgravingen uitgezonderd, betreft.

Artikel 12 van dat decreet bepaalt wat volgt: "Voor het Duitse taalgebied en voor zover het de aangelegenheid monumenten en landschappen - de opgravingen uitgezonderd - betreft, vervangt de Commissie, in het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedebouw en Patrimonium, de Commissie van het Waalse Gewest waarin artikel 345, 3°, van dit wetboek voorziet.

7. De vraag gaat dus over de taal die moet worden gebruikt voor de documenten - in casu het advies van de Bestendige Deputatie - die door de gouverneur van de provincie Luik zullen worden overgezonden aan de Duitstalige commissie en aan het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap.

8. Artikel 69, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen van de Duitstalige Gemeenschap, gewijzigd door de wet van 18 juli 1990 bepaalt: "De gecentraliseerde en de gedecentraliseerde diensten van de Executieve, waarvan de werkkring het Duitse taalgebied geheel of gedeeltelijk bestrijkt, zijn onderworpen aan het taalstelsel dat bij de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken aan de plaatselijke diensten van de gemeenten van het Duitse taalgebied is opgelegd. De voor het publiek

bestemde berichten, mededelingen en formulieren worden evenwel in het Duits gesteld. Niettemin wordt een formulier in het Frans afgegeven aan de belanghebbende die het vraagt."

Artikel 69, § 3, bepaalt dat de diensten derwijze worden georganiseerd dat zonder enige moeite kan worden voldaan aan de bepalingen van het eerste lid.

Met toepassing van artikel 10 van de S.W.T. gebruikt een plaatselijke dienst die in het Duitse taalgebied gevestigd is, uitsluitend de taal van zijn gebied in zijn binnendiensten en in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert (hij heeft de mogelijkheid bij de documenten die hij aan die diensten toestuurt, een vertaling te voegen).

9. Anderdeels is de provincie Luik een dienst als bedoeld door artikel 36, § 1, van de S.W.T., d.w.z. een gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten uit verschillende taalgebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt en waarvan de zetel niet gevestigd is in een gemeente uit het Duitse taalgebied.

Dat artikel bepaalt dat die dienst in zijn binnendiensten en in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert, het Nederlands of het Frans gebruikt, volgens navolgend onderscheid:

- 1) voor de zaken die in het Nederlandse of in het Franse taalgebied gelokaliseerd of lokaliseerbaar zijn, de taal van dat gebied;
- 2) voor de akten betreffende een ambtenaar van de dienst
.....;
- 3) voor alle andere zaken: de taal van het gebied waarin de zetel van de dienst gevestigd is.

Aangezien het advies van de Bestendige Deputatie geen bericht aan het publiek is, maar wel een behandeling van een dossier in binnendienst, moet dat advies in het Frans worden

uitgebracht, zelfs al is de zaak in het Duitse taalgebied gelokaliseerd.

Dan rijst de vraag in welke taal de provincie Luik haar briefwisseling moet voeren met het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap en met de Koninklijke Commissie van de Duitstalige Gemeenschap voor de Bescherming van Monumenten en Landschappen.

Die instellingen bestonden nog niet op het ogenblik dat de taalwetten van 1963 werden uitgewerkt. Artikel 36, § 1, van de S.W.T. heeft het over zaken die gelokaliseerd of lokaliseerbaar zijn in het Nederlandse of het Franse taalgebied, maar niet over zaken die gelokaliseerd zijn in het Duitse taalgebied.

Weliswaar bepaalt artikel 36, § 1, 3, 2e lid, dat een gewestelijke dienst (als de provincie Luik), in zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten uit zijn ambtsgebied, de taal gebruikt van het gebied waar de plaatselijke dienst gevestigd is.

Daaruit kan allicht worden afgeleid dat de provincie Luik het gemeentebestuur van Eupen in het Duits aanschrijft, maar wat de betrekkingen tussen die provincie en het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap en andere (niet lokale) openbare diensten met zetel in het Duitse taalgebied betreft, vertoont de wet duidelijk een leemte.

Het zou volstrekt onlogisch zijn dat de provincie Luik voor haar betrekkingen met de Duitstalige Gemeenschap het Frans zou gebruiken, terwijl de diensten van de Waalse Gewestexecutieve in hun betrekkingen met de openbare diensten waarvan de zetel in een gemeente van het Duitse taalgebied is gevestigd, het Duits moeten gebruiken (artikel 36, § 2, 2e lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen).

Het Waalse Gewest gebruikt dus het Duits in zijn betrekkingen met het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap en ook met alle andere diensten die in het Duitse taalgebied zijn gevestigd.

Anderdeels gebruikt de provincie Luik het Duits met de plaatselijke diensten (en de Duitstalige particulieren) die in het Duitse taalgebied zijn gevestigd.

Logischerwijze moet zij met alle andere openbare diensten uit dat gebied dus ook in het Duits corresponderen. Artikel 38, § 2, van de S.W.T. bepaalt overigens dat de overheid, in de gewestelijke diensten bedoeld door artikel 36, § 1, personeel kan aanwerven dat bovendien één van beide andere talen kent.

De diensten van de provincie Luik moeten derwijze worden georganiseerd dat zij hun activiteiten betreffende het Duitse taalgebied aankunnen. Ook de personeelsformatie van de diensten van de provincie Luik moet ingeschat worden in functie van de betrekkingen met de Duitstalige Gemeenschap.

10. Tot besluit adviseert de V.C.T., ter vergadering van de verenigde afdelingen van 13 oktober 1994, dat het advies van de Bestendige Deputatie en andere documenten die, inzake monumenten en landschappen, door de Gouverneur van de provincie Luik worden overgezonden aan het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, in het Duits moeten worden betekend.